Súd:	Krajský súd Nitra
Spisová značka:	5Co/9/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4119206946
Dátum vydania rozhodnutia:	14. 01. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Oliver Kolenčík
ECLI:	ECLI:SK:KSNR:2026:4119206946.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Olivera Kolenčíka a sudcov JUDr. Vlasty Ondrejkovej a Mgr. Mareka Janigloša, v spore žalobcov: 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, D., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, G., H. I., 3/ I. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XX, G., H. I., žalobcovia 2/ a 3/ zastúpení zákonným zástupcom A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. X, D., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení Advokátskou kanceláriou JUDr. Jakub Mandelík, s. r. o., Záhradnícka 4836/51, Bratislava - mestská časť Ružinov, IČO: 47 234 318, proti žalovanej: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená advokátskou kanceláriou FELIX NEUPAUER & PARTNERS, s. r. o., Šoltésovej 7325/14, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 56 711 832, o zaplatenie nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 25. januára 2022 č. k. 25C/51/2019-239, takto

r o z h o d o l :

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. m e n í takto:
Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000 eur za smrť C. B. a sumu 2.500 eur za smrť E. B. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3.000 eur za smrť C. B. a sumu 3.000 eur za smrť E. B. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 3/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 1.000 eur za smrť C. B. a sumu 1.000 eur za smrť E. B. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Zamietajúci výrok vo zvyšku p o t v r d z u j e .
III. Žalobcom 1/ až 3/ priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Nové Zámky (súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 25. januára 2022, č. k. 25C/51/2019-239 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 10.000 eur za smrť C. B. a sumu 7.500 eur za smrť E. B., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). V rámci výrokovej časti II. bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 2/ z titulu nemajetkovej ujmy suma 5.000 eur za smrť C. B. a suma 4.000 eur za smrť E. B., do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokovou časťou III. rozsudku zaviazal súd žalovanú zaplatiť žalobcovi 3/ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy sumu 2.000 eur za smrť C. B. a sumu 2.000 eur za smrť E. B. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku súd podanú žalobu zamietol (výrok IV.). Žalovaná bola zaviazaná zaplatiť Okresnému súdu Nitra súdny poplatok v sume 1.770 eur v lehote do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok V.). Žalobcom 1/ až 3/ voči žalovanej bola priznaná plná náhrada trov konania z priznanej sumy (výrok VI.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 100 ods. 1, § 101, § 11, § 13 ods. 1 až 3, § 116, § 420 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej iba „OZ“), čl. 1 ods. 2,

č. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 72/166/EHS z 24.4.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti čl. 1 ods. 1 Smernice Rady č. 90/232 EHS zo dňa 14.05.1990 tretia smernica o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, čl. 36 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2009/103/ES z 16.09.2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, § 4 ods. 1, 2 písm. a/ a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., o povinnom zmluvnou poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej iba „PZP“).

3. Pokiaľ ide o rozhodnutie vo veci samej, súd prvej inštancie s poukazom na vykonané dokazovanie mal za preukázané, že žalobcovia 1/ až 3/ sú osobami blízkymi vo vzťahu k poškodeným v zmysle § 116 OZ, pretože žalobca 1/ bol synom poškodenej C. B. a bratom poškodenej E. B.. Žalobcovia 1/ a 2/ boli vnukmi poškodenej C. B. a synovcami E. B.. Žalobcovia 1/ až 3/ sú vo vzťahu k poškodenej C. B. a žalobca 1/ vo vzťahu k poškodenej E. B. blízkymi osobami. Žalobcovia 2/ a 3/ sú vo vzťahu k poškodenej E. B. osobami v rodinnom pomere, ktoré sú si navzájom blízke, pretože ujmu, ktorú táto poškodená utrpela prežívajú ako svoju vlastnú. Vzhľadom k tomu, že žalobcovia sú fyzické osoby, podľa I čl. 8 ods. 1 Dohovoru, čl. 17 ods. 1, 2 Paktu, čl. 19 ods. 2 Ústavy a § 11 OZ majú právo na ochranu svojej osobnosti vrátane práva na svoje súkromie. Súčasťou práva na súkromie je aj právo na rodinný život, ktoré v sebe zahŕňa právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami tak, aby bolo možné rozvíjať a napĺňať aj vlastnú osobnosť.

4. V konaní bolo ďalej preukázané, že obidve poškodené zahynuli v dôsledku protiprávneho konania vodiča, ktoré bolo trestným činom, za ktorý bol vodič právoplatne odsúdený, pričom vychádzajúc z obsahu ust. § 193 veta tretia CSP je súd viazaný, pokiaľ ide o konštatovanie, že išlo o trestný čin spáchaný vinou vodiča. Vodič svojím konaním neoprávnene zasiahol do práva žalobcov na ochranu súkromia a rodinného života, čím žalobcom spôsobil ujmu a tak je medzi jeho konaním a vzniklou ujmou na strane žalobcov príčinná súvislosť. V konaní bolo preukázané, že zásah do práva na ochranu súkromia bol takého rozsahu, že podľa § 13 ods. 2 OZ majú žalobcovia právo na náhradu ujmy v peniazoch. Protiprávnym konaním vodiča bola narušená celistvosť a integrita celej ich rodiny, ktoré následky sú permanentné a nenapraviteľné.

5. Žalovaná na začiatku konania vzniesla námietku premlčania s tým, že všeobecná premlčacia doba začala plynúť od 21.06.2016, t. j. v deň dopravnej nehody, pričom nárok na náhradu nemajetkovej ujmy bol žalobou uplatnený až po uplynutí 3-ročnej premlčacej doby dňa 27.06.2019. Vznesenú námietku premlčania žalovanou vyhodnotil súd prvej inštancie za nedôvodnú, pretože v danom prípade začala všeobecná premlčacia doba plynúť v nasledujúci deň, po ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Koniec tejto lehoty pripadol na 22.06.2019 s jej zákonným predĺžením do 24.06.2019, keďže posledný deň lehoty pripadol na sobotu. Vzhľadom k tomu, že žaloba bola na Okresnom súde Nitra elektronicky podaná dňa 21.06.2019, teda pred uplynutím premlčacej doby a zároveň bola aj v rámci 10 dňovej lehoty dňa 27.06.2019 v súlade s ust. § 125 ods. 2 OZ doplnená riadne a včas, preto nárok žalobcov nie je premlčaný.

6. Pokiaľ ide o namietanú pasívnu vecnú legitimáciu žalovanou v tomto spore, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy nie je kryté plnením z povinného zmluvného poistenia, prvoinštančný súd v súvislosti s hodnotením pasívnej legitimácie žalovanej poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ, konkrétne rozsudok zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 S./W., S. Vychádzajúc zo záveru Súdneho dvora, čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 72/166/EHS zo dňa 24.4.1972, čl. 1 ods. 1, 2 druhej Smernice Rady 90/232/EHS zo dňa 14.05.1990, uvedené články sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Je bez pochybností zrejmé, že cieľom spomínanej smernice je zabezpečiť, aby povinné poistenie vozidiel umožňovalo všetkým spolujazdcom, obetiam nehody spôsobenej vozidlom odškodnenie za ujmu, ktorú utrpeli. Vnútroštátne ustanovenia upravujúce odškodnenie nehôd vyplývajúcich z prevádzky motorových vozidiel nemôžu obrať uvedené ustanovenia o ich potrebný účinok (rozsudok Súdneho dvora C-537/03 body 27 a 28). Vychádzajúc zo znenia § 4 ods. 1, 2 zák. č. 381/2001 Z. z., v znení neskorších predpisov je zrejmé, že poistné krytie zahŕňa jednak škodu na zdraví a náklady pri

usmrtení. Tento právny predpis výslovne nevylučuje náhradu nemajetkovej ujmy, keď v tejto súvislosti je potrebné vychádzať z extenzívneho výkladu pojmu škoda, ktorý v sebe nepochybne zahŕňa aj ujmu, keď pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma aj nemajetková spôsobená blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Pri výklade pojmu škoda súd poukázal na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, respektíve používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“ či používa termíny „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú i nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú aj nemajetkovú, pričom je nepochybné, že aj v našom právnom poriadku pojem škoda na zdraví zahŕňa nielen majetkovú ujmu, ale aj ujmu nemajetkovú, čo je vymedzené v ust. § 420 a nasl. OZ, kde je presne upravený nárok poškodeného na bolestné a sťaženie spoločenského uplatnenia, v ktorých prípadoch ide tiež o nemajetkovú ujmu. Súd s poukazom na vyššie uvedené, t. j. pri eurokonformnom výklade pojmu škody, ktorý sa vykladá ako osobná ujma (nemajetková) i škoda na majetku mal za to, že zákonné poistenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám usmrtením pri dopravnej nehode. Za stavu, že právo umožňuje žalobcom požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, potom je dôvodný ten záver, že takáto náhrada nemajetkovej ujmy musí byť likvidovaná z povinného zmluvného poistenia. Právna úprava, ktorá by tomuto odporovala bráni naplneniu cieľa vyššie uvedených smerníc Európskej únie.

7. Samotný žalovaný návrh žalobcu znejúci na zaplatenie spolu sumy 30.000 eur (20.000 eur a 10.000 eur) z titulu náhrady nemajetkovej ujmy, prvoinštančný súd pri akceptovaní záverov vykonaného dokazovania považoval za dôvodný, avšak nie v plne uplatnenej výške. Napriek veľkej vzdialenosti pobytu medzi žalobcom 1/ a obidvoma poškodenými títo udržiavali pravidelný a intenzívny kontakt, boli si blízki a boli si navzájom aj oporou. Smrťou poškodených žalobca 1/ prišiel o matku a zároveň aj o jedinú sestru, pričom mu zostal iba otec, ktorý pre pocit veľkej straty a samotný celý rok po predmetnej nehode žil so žalobcom 1/ v spoločnej domácnosti. Pri dopravnej nehode došlo k zásahu do súkromia žalobcu 1/ a tým aj k intenzívnemu zásahu do jeho osobnostných práv, práva na súkromie a rodinný život. Z objektívneho pohľadu je potom dôvodné konštatovať, že ide o spôsobenie nemajetkovej ujmy značnej miery, ktorú je možné, aj keď len relatívne stanoviť práve jej priznaním v peniazoch.

8. Súd preto ďalej musí posúdiť primeranosť jej výšky, ktorá by zodpovedala zákonom požadovanému zmierneniu vzniknutej nemajetkovej ujmy a zároveň zohľadniť osobitosť konkrétneho prípadu. Súd pri výške nemajetkovej ujmy u žalobcu 1/ podľa § 13 ods. 2 OZ prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, pričom mal za to, že výška sumy požadovaná žalobcom 1/ z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je dôvodná po sumu 10.000 eur. V danom prípade museli byť zohľadnené okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, a to predovšetkým to, že vodič autobusu dopravnú nehodu nespôsobil úmyselne, že napriek blízkemu vzťahu žalobcu 1/ s poškodenými títo nežili v spoločnej domácnosti, nežili v tom istom štáte a pre väčšiu vzdialenosť medzi nimi bol ich vzájomný kontakt menej intenzívny. Súd zároveň prihliadol aj k tomu, že poškodená C. B. bola osobou vyššieho veku, a preto napriek jej náhlej smrti táto skutočnosť nebola až tak tragického charakteru, akoby tomu bolo v prípade smrti mladšej osoby alebo dieťaťa, ktorí majú ešte celý svoj život pred sebou. Všetky vyššie uvedené okolnosti týkajúce sa vzniku dopravnej nehody, intenzity vzťahu ako aj veku poškodenej C. B., ktorá mala v čase smrti 68 rokov, nesporne majú vplyv na určenie výšky nemajetkovej ujmy, ktoré zohľadnil súd.

9. Žalobcom 1/ požadovanú sumu 30.000 eur súd nepovažoval za dôvodnú a v tejto súvislosti poukázal na to, že súdy priznávajú oveľa nižšie sumy za stratu blízkeho človeka, ktorý napríklad zomrel v mladom veku, resp. išlo o dieťa, manžela alebo inak blízku osobu, na ktorú boli pozostalí príbuzní odkázaní vo všetkých oblastiach života. V prípade žalobcu 1/ bol preto prvoinštančný súd toho názoru, že za smrť jeho matky C. B. je primeraná suma 10.000 eur a za smrť E. B., t. j. sestry žalobcu 1/ je zasa primeraná suma 7.500 eur. Takto priznané výšky obidvoch súm korešpondujú so súčasnou rozhodovacou praxou v tejto oblasti a v prípade osôb v priamom príbuzenskom rade, a preto nevidel dôvod na zvýšenie a ani na zníženie týchto súm. Aj keď každá podobná nešťastná udalosť je iná, súd prvej inštancie uviedol, že je potrebné vychádzať z určitého všeobecného paušálu, ktorý bol potom vyhodnotený v tejto výške. To, že vodič riadil autobus v čase, v ktorom nebol schopný dostatočne venovať sa situácii v cestnej premávke kvôli únave a iným faktorom, súd pri priznaní konkrétnej výšky, uvedené voči žalovanej nezohľadnil. Za každú nehodu okrem vis maior je niekto zodpovedný porušením právnej povinnosti, ktorej bolo možné predísť, pričom tak nemôže ísť o dôvod navyšujúci požadovanú finančnú ujmu. Na rozdiel od tvrdenia žalobcov podľa odôvodnení rozhodnutí Okresného súdu Rožňava (sp. zn. 3T/109/2019) a

Krajského súdu v Košiciach (sp. zn. 6To/27/2020) v danom prípade vodič uznal vinu a prejavil ľútosť. Ohľadom žalobcu 1/ v prípade požadovanej nemajetkovej ujmy za úmrtie jeho sestry E. B., súd zdieľal ten záver, že ide o vedľajšiu osobu v príbuzenskom pomere, a to aj napriek jej mladšiemu veku s prihliadnutím na intenzitu vzťahov, preto žalobcovi 1/ priznal nižšiu sumu ako v prípade odškodnenia úmrtia matky. Zo strany súdu prvej inštancie bolo prihliadnuté na všetky okolnosti týkajúce sa posúdenia výšky nemajetkovej ujmy s tým, že v prejednávanej veci došlo k neodčiniteľnej ujme nastalej v rámci rodinných vzťahov žalobcov a priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je náhradou za život, ale slúži iba na zmiernenie následkov vzniknutej ujmy. Žiadna ujma priznaná súdom nepostačuje k tomu, aby vyvážila skutočne spôsobenú ujmu, a preto súd vo zvyšnej časti žalobcom 1/ uplatnený nárok zamietol.

10. Pokiaľ ide o žalobcov 2/ a 3/ tak títo zhodne požadovali zaplatenie sumy po 20.000 eur s tým, že poškodená C. B. bola ich stará matka a poškodená E. B. bola ich tetou. Obidvaja žalobcovia tvrdili, že ich vzťah k obidvom poškodeným bol kvalitný, intenzívny a blízky, čo v spore preukazovali predložením fotografií zo spoločných výletov a spoločne trávených chvíľ. Taktiež aj poškodená E. B. venovala svoju knižnú prvotinu žalobcovi 2/. Žalobcovia 2/ a 3/ sa odvolávali na potencionalitu ich vzájomného vzťahu a predpoklad jeho ďalšieho vývoja. Súd akceptoval, že vzťah žalobcov 2/ a 3/ voči C. B. ako k ich starej mame mal svoju kvalitu už iba z podstaty príbuzenstva a vzájomného kontaktu, avšak sa nestotožnil s tým, že požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala nahrádzať stratu tohto vzťahu do budúcnosti. Vzťahy do budúcnosti totiž nemožno predpovedať, pričom by mohli nastať aj také skutočnosti, ktoré by nezakladali žiaden dôvod pre priznanie nemajetkovej ujmy.

11. V prípade žalobcov 2/ a 3/ bolo potrebné diferencovať medzi vzťahom žalobcu 2/ a vzťahom žalobcu 3/ voči poškodenej starej matke a poškodenej tete. Maloletý žalobca 2/ mal v čase smrti obidvoch poškodených 8 rokov a maloletý žalobca 3/ mal 5 rokov. Nesporným v tejto súvislosti zostáva to, že smrť poškodených zasiahla aj tieto dve osoby, avšak zásah do ich osobnostných práv nepovažoval súd do takej miery, aby ho bolo potrebné zmierniť priznaním nemajetkovej ujmy pre každého z týchto žalobcov po 20.000 eur (10.000 + 10.000). S prihliadnutím na vyšší vek žalobcu 2/ oproti žalobcovi 3/ posúdil prvoinštančný súd vzťah žalobcu 2/ voči poškodeným ako intenzívnejší, a preto aj zásah do jeho osobnostných práv považoval za závažnejší s priznaním náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k poškodenej starej matke C. B. vo výške 5.000 eur a vo vzťahu k poškodenej tete E. B. vo výške 4.000 eur. Ohľadom starej mamy bola zohľadnená priama príbuzenská línia cez jedného príbuzného, predsa len stále budujúci sa vzťah s prihliadnutím na vek tohto žalobcu a zároveň aj to, že spolu nežili, aj keď voľný čas čiastočne trávili aj spolu. S poukazom na tieto dôvody priznaná výška nemajetkovej ujmy nemohla byť taká ako bola priznaná vo vzťahu matky a syna, resp. brata a sestry. V prípade žalobcu 2/ a jeho nebohej tety bol súd toho názoru, že vzhľadom na predložené a vykonané dôkazy je tento vzťah intenzívnejší. Maloleté dieťa vo veku 5 rokov ešte nemá vytvorené také osobnostné väzby ako dospelý človek, a preto aj vnímanie straty blízkeho človeka z jeho strany je úplne v inom rozsahu a ponímaní ako je tomu napr. v prípade žalobcu 1/ alebo žalobcu 2/. Nie totiž každý príbuzenský vzťah automaticky zakladá nárok na priznanie nemajetkovej ujmy, pretože takýto nárok je potrebné preukázať.

12. V prejednávanej veci strany žiadne iné dôkazy nenavrhli, a preto súd už nemal možnosť získať ďalšie podklady pre svoje v konečnom dôsledku subjektívne rozhodnutie vychádzajúce z objektívnych pokladov. Medzi žalobcom 3/ a jeho nebohou starou matkou a tetou bol vzťah odôvodňujúci priznanie nemajetkovej ujmy, avšak samotný žalobca 3/ neosvedčil takú intenzitu tohto vzťahu, aby mu súd najmä s poukazom na nízky vek priznal žalobou uplatnenú výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie preto priznal žalobcovi 3/ náhradu nemajetkovej ujmy vo vzťahu k poškodenej C. B. vo výške 2.000 eur a vo vzťahu k poškodenej E. B. vo výške 1.000 eur.

13. O vyrubení poplatkovej povinnosti pre žalovanú vo výške 1.770 eur, vzhľadom na oslobodenie žalobcov od povinnosti platiť súdne poplatky v tomto konaní v zmysle § 4 ods. 2 písm. j/ zák. č. 71/1992 Zb., o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, rozhodol prvoinštančný súd s poukazom na ust. § 2 ods. 2 citovaného zákona o súdnych poplatkoch.

14. O náhrade trov prvoinštančného konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1, § 257 a § 262 ods. 1, 2 CSP tak, že žalobcom 1 až 3/ voči žalovanej súd priznal plnú náhradu trov konania, pretože výška prisúdených nárokov bola závislá od úvahy súdu. Súd prvej inštancie nezistil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pre ktoré by bolo možné v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov

konania aplikovať ust. § 257 CSP. O výške trov rozhodne vyšší súdny úradník podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

15. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobcovia 1/ až 3/ navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil a podanej žalobe v plnom rozsahu vyhovel. Poukázali na existenciu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ CSP. Žalobcovia uviedli, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku zaujal nesprávny právny záver o postoji škodcu vo vzťahu k spôsobenej dopravnej nehode, pretože to bol práve vodič autobusu, ktorý bol zodpovedný za dopravnú nehodu porušiac zákaz vedenia motorových vozidiel v presvedčení, že tento zákaz iba obchádza. Z uvedeného dôvodu žalobcovia ľútosť prejavenú vodičom autobusu nepovažujú za úprimnú, ale zrealizovanú iba pre účely trestného konania. Sumu 20.000 eur pokiaľ ide o smrť rodiča považujú za štandardnú, uplatnenú bez mimoriadnych zvýšení, či znížení. Tu poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 21Co/137/2017. V prípade smrti sestry žalobcu 1/ sa súd nevysporiadal s rozhodnutiami, na ktoré poukazovali vo svojom vyjadrení z 9. septembra na str. 4, ktoré za smrť súrodenca vo výrazne podobných okolnostiach vzťahu priznali náhradu 10.000 eur (rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21.09.2017, sp. zn. 9Co/462/2016 a rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 15.11.2018, sp. zn. 10Co/5/2018). Odmietnutím argumentu potencionality napr. znamená, že dieťa narodené až po smrti jeho rodiča by nemalo žiaden nárok na náhradu ujmy, pretože takýto vzťah nestihli vybudovať. Preto je potrebné odškodňovať nielen zmarenie vzťahov, ktoré rodina „stihla“ vybudovať, ale aj stratu šance tieto vzťahy ďalej kultivovať.

16. Žalobcovia sa nestotožnili s argumentáciou súdu obsiahnutou na str. 11 napadnutého rozsudku vzťahujúcou sa na špecifikáciu okolností, za ktorých k dopravnej nehode došlo, pretože neobsahuje kritériá podľa § 13 ods. 3 OZ. Ako žalobcovia boli presvedčení, že smrť ich príbuzných bola spôsobená mimoriadne ľahkovážnym počínaním si vodiča a takisto aj jeho zamestnávateľa, ktorý toleroval, ba priam pobádal k porušovaniu bezpečnostných predpisov. Ak súd tvrdí, že toto kritérium nemožno zohľadniť v spore so žalovanou, sú toho názoru, že tento záver súdu nie je v súlade so zmyslom poistenia zodpovednosti. Je potrebné akceptovať to, že žalobcovia utrpeli ujmu určitého rozsahu, a preto sa môžu domáhať jej náhrady v plnom rozsahu (rozsudok NS SR sp. zn. 6MCdo/1/2016 /R 61/2018/, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 5Co/30/2014). Vodič vozidla sa dopustil porušenia bezpečnosti, jeho ľútosť bola tendenčná a obmedzená len na účinky trestného konania. Takéto konanie vodiča bolo jeho zamestnávateľom tolerované, a preto aj spôsobená ujma je intenzívnejšia.

17. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie aj žalovaná, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok Okresného súdu Nitra zo dňa 25.01.2022, č. k. 25C/51/2019-239 zmenil tak, že žalobu žalobcov zamietne. Odvolanie nesmerovalo proti výroku IV. o zamietnutí žaloby vo zvyšku. V podanom odvolaní žalovanej bolo poukázané na odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. d/ a h/ CSP. Súd prvej inštancie sa v napadnutom rozsudku dostatočne nevysporiadal s relevantnou právnou argumentáciou žalovanej, ako aj s konštantnou rozhodovacou činnosťou NS SR viažucou sa k otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi vzniklou dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobcov. Ak súd bol toho názoru, že žalovaná je pasívne vecne legitimovaným subjektom v tomto spore, mal sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu.

18. Na margo príčinnej súvislosti boli dané do pozornosti odvolacieho súdu dve rozhodnutia NS SR (rozsudok zo dňa 29.03.2007, sp. zn. 3Cdo/32/2007 a uznesenie NS SR z 05.12.2013, sp. zn. 3Cdo/18/2013). Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Príčinou vzniku škody nie je skutočnosť, ktorá je už sama následkom. Zodpovednosť nie je možné robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný a neprerušený. Nepostačuje ak je iba sprostredkovaný. Ak je vo vzťahu k žalovanému poistnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkovane v dôsledku reakcie na už primárne a priame následky predmetnej dopravnej nehody, ktorými sú úmrtia rodinných príslušníkov, neexistuje vo vzťahu k žalobcami uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h/ zákona o PZP. Žalovaný je priamo zo zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť na poisteného nemajetkovú ujmu, a to z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou, pretože žalobcovia neboli priamymi účastníkmi danej dopravnej nehody. Argumentácii žalovanej ohľadom absencie príčinnej súvislosti v tomto konaní sa súd prvej inštancie nevenoval na žiadnom mieste napadnutého rozsudku, čo je v príkrom rozpore s požiadavkami na kvalitu odôvodnenia rozsudku napadnutého odvolaním žalovanej. Napadnutý rozsudok

je vecne nesprávny aj v rámci jeho výroku V., pretože výška súdneho poplatku mala byť v danom prípade vzhľadom na charakter súdneho sporu správne vyrubená vo výške 3 % a nie 6 % ako učinil súd prvej inštancie.

19. Žalobcovia 1/ až 3/ v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej uviedli, že navrhujú odvolaciemu súdu, aby odvolaniu žalovanej nevyhovel a vzhľadom k tomu, že odvolanie podali aj oni, navrhujú napadnutý rozsudok podľa § 388 CSP zmeniť a podanej žalobe v plnom rozsahu vyhovieť. Žalovaná svoje tvrdenia o neexistencii príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a ujmou vzniklou na strane žalobcov žiadnym spôsobom relevantne neodôvodnila, iba poukázala na viacero rozhodnutí podporujúcich jej argumentáciu len zdanlivo. Tieto argumentačné snahy žalovanej právna teória označuje za kazuistický pozitivizmus. V prípade, že je ustálená príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním škodcu a úmrtím osoby, je potom založený i vzťah príčinnej súvislosti medzi konaním škodcu a zásahom do práv pozostalých. Prijatím argumentu žalovanej o nedostatku priamej kauzality by bolo nutné sa zaoberať otázkou, čo iné ako dopravná nehoda zmarila rodinný život a spôsobilo ujmu. V bode odôvodnenia 28. napadnutého rozsudku súd vysvetlil, akými úvahami sa spravoval pri posudzovaní možnosti pozostalých domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy z PZP, pričom sa opieral o eurokonformný výklad ako aj o teleologický výklad (účel smernice). Prijatím argumentu o nedostatku príčinnej súvislosti by bola obídená doposiaľ vytvorená rozhodovacia prax, či už na úrovni NS SR a úrovni európskej.

20. O podaných odvolaniach rozhodol odvolací súd prvýkrát rozsudkom zo dňa 7. júna 2023, č. k. 5Co/51/2022-316 tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a II. zmenil takto: Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 15.000 eur za smrť C. B. a sumu 7.500 eur za smrť E. B. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 2/ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 3.000 eur za smrť C. B. a sumu 2.000 eur za smrť E. B. a to do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. (výrok I.). V napadnutom výroku III. a vo zvyšnej časti zamietajúceho výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok II.). Odvolanie žalovaného voči napadnutému výroku V. odmietol (výrok III.) Žalobcom 1/ až 3/ priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 % z priznaných súm (výrok IV.).

21. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v jeho zamietajúcej časti podali žalobcovia 1/ až 3/ dovolanie. Najvyšší súd SR o podanom dovolaní rozhodol uznesením zo dňa 29. januára 2025, sp. zn. 9Cdo/169/2023 tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 7. júna 2023, sp. zn. 5Co/51/2022 v jeho zamietajúcej časti a vo výroku o náhrade trov konania zrušil a vec mu v zrušenom rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

22. Dovolací súd uviedol, že dovolatelia namietali porušenie práva na spravodlivý proces tým, že odvolací súd sa nijako nevysporiadal s ich odvolacou argumentáciou, konkrétne s argumentom potenciality a straty šance žalobcov 2/ a 3/ rodinný vzťah rozvíjať (časť II.II. odvolania žalobcov), s otázkou vyhodnotenia postoja škodcu k nehode (časť I. odvolania), s otázkou nezohľadnenia okolností, za ktorých došlo k porušeniu práva (časť II.III. odvolania), ako ani s poukazom na rozhodnutia krajských súdov predložené v časti II.I. odvolania, týkajúce sa výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu 1/. Z odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu je jednoznačne zrejmé, že odvolací súd sa vôbec nezaoberal vyššie uvedenými odvolacími námietkami žalobcov, na odvolacie argumenty žalobcov, hoci ich odvolací súd v bodoch 15. - 19. jasne uviedol, nijako konkrétne nereagoval, neposkytol na ne žiadnu odpoveď. Dovolatelia tiež dôvodne namietali, že odvolací súd nedodržal povinnosť viazanosti odvolacími dôvodmi v zmysle § 380 ods. 1 CSP, keď zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. tak, že žalobcovi 2/ priznal sumu o 4.000 eur menej než súd prvej inštancie, pričom však žalovaná v odvolaní nijako nenamietala priznanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, namietala len nedostatok príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a vznikom nemajetkovej ujmy žalobcov. Odvolací súd tak nad rámec odvolacích dôvodov, v rozpore so zásadou rovnosti zbraní posudzoval výšku náhrady nemajetkovej ujmy. Dovolací súd záverom uviedol, že povinnosťou odvolacieho súdu v novom konaní bude opätovne rozhodnúť o odvolaní žalobcov, dôsledne a náležite sa vysporiadať s relevantnou odvolacou argumentáciou.

23. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) viazaný rozsahom a dôvodmi podaných odvolaní obidvoch strán tohto sporu v zmysle § 379 a § 380 CSP a zároveň aj záväzným právnym názorom

dovolacieho súdu (§ 455 CSP) obsiahnutým v jeho zrušujúcom uznesení zo dňa 29. januára 2025, sp. zn. 9Cdo/169/2023 prejednal obe odvolania bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku IV. je potrebné procesným postupom podľa § 388 CSP zmeniť, tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia a zamietajúci výrok súdu prvej inštancie vo zvyšku podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

24. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 220 ods. 2 veta tretia CSP, súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 217 ods. 1 veta prvá CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa § 191 ods. 1 CSP, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

Podľa § 378 ods. 1 CSP, na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

25. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Po zrušení rozhodnutia odvolacieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie Najvyšším súdom SR, odvolací súd opätovne preskúmal napadnuté rozhodnutie prvoinštančného súdu v rozsahu podaných odvolaní žalobcov 1/ až 3/ a žalovanej, pričom osobitne prihliadal na výhrady dovolacieho súdu týkajúce sa povinnosti súdu výslovne sa vysporiadať so všetkými relevantnými odvolacími námietkami.

27. Odvolací súd viazaný svojou zákonnou povinnosťou skúmať v rámci odvolacieho konania, či napadnuté súdne rozhodnutie netrpí niektorou z vád zakotvených v ustanovení § 389 ods. 1 CSP, v prejednávanej veci dospel k tomu záveru, že obidvoma odvolaniami napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ani jednou z procesných vád v tomto ustanovení uvedenou netrpí. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, ktorý pri dodržaní myšlienkového postupu hodnotenia dôkazov v zmysle § 191 ods. 1 CSP, t. j. jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti, následne správne posúdil podľa v odôvodnení napadnutého rozsudku odcitovaných ustanovení hmotnoprávnych predpisov. Vychádzajúc z uvedeného súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého rozsudku za nepreskúmateľné, avšak otázkou priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 3/ bolo treba zohľadniť zistené skutočnosti čiastočne odlišne, preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v tomto rozsahu podľa § 388 CSP zmenil z dôvodov uvedených nižšie.

28. Odvolací súd po zmene zloženia senátu konštatuje a odkazuje na bod 10. odôvodnenia napadnutého rozsudku ohľadne skutkových zistení, že rozsudkom Okresného súdu Rožňava z 21.02.2020 č. k. 3T/109/2019-1562, právoplatným dňa 20.10.2020, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach

sp. zn. 6To/27/2020 bolo preukázané, že pán C. J. (ďalej len „vodič“) dňa 21.06.2016 okolo 3.30 hod. riadil ako vodič autobusu na medzinárodných prepravách spoločnosti AEOLUS Real - Trans, s.r.o. Nitra autobus zn. DAF - Berghof, ev. č. G., v ktorom sa nachádzali aj poškodené C. B. a E. B., po štátnej ceste I-A triedy E-75 smerom od mesta Niš na Belehrad v Srbskej republike, a v úseku cesty Aleksinački rudnici - Ražanj, sa plne nevenoval vedeniu autobusu a nesledoval situáciu v cestnej premávke, neprispôsobil rýchlosť autobusu stavu a povahe vozovky, svojim schopnostiam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, čím porušil ustanovenia § 4 ods. 1 písm. c/, § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, pričom na rovnom úseku zišiel z cesty na krajnicu, následne na trávnatú plochu vpravo, v dôsledku čoho sa autobus prevrátil na pravý bok a narazil do zvodidiel pri ceste, pričom poškodené C. B. a E. B. utrpeli zranenia, ktorým na mieste nehody podľahli.

29. K. C. J. bol za tento skutok právoplatne uznaný vinným a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 36 mesiacov nepodmienečne so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá všetkých druhov na dobu 84 mesiacov.

30. V konaní nebolo sporné, že poškodená C. B. bola matkou žalobcu 1/ a starou mamou žalobcov 2/ a 3/ a E. B. bola sestrou žalobcu 1/ a tetou žalobcov 2/ a 3/. Okrem uvedeného strany nerozporovali ani skutočnosť, že autobus, ktorý dňa 21.06.2016 havaroval, patril spoločnosti AEOLUS Real - Trans, s.r.o. a mal povinné zmluvné poistenie zabezpečené poisťovňou KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group na základe zmluvy č. 6813129909/5 od 02.03.2013.

31. Ďalej odvolací súd poukazuje na skutkové zistenia (súdu prvej inštancie), že žalobcovia mali s oboma zomrelými blízky rodinný vzťah, spoločné zážitky, že trávili spolu čas napriek väčšej vzdialenosti medzi nimi. Práve za účelom prekonania tejto vzdialenosti a zjednodušenia ďalšieho a častejšieho stretávania sa žalobca 1/ spolu s poškodenými plánoval kúpu dvojgeneračného domu, ktorý žalobca 1/ po smrti poškodených aj tak preukázateľne kúpil. Žalobcovia boli osobami blízkymi k zomrelým podľa § 116 Občianskeho zákonníka, pretože žalobca 1/ bol synom poškodenej C. B. a bratom poškodenej E. B..

32. Podľa správnych zistení súdu prvej inštancie bolo preukázané, že napriek veľkej vzdialenosti pobytu medzi žalobcom 1/ a poškodenými udržiavali pravidelný a intenzívny kontakt, boli si navzájom blízki a boli si oporou. Smrťou poškodených prišiel žalobca 1/ o matku a zároveň jediného súrodenca, pričom žalobcovi 1/ zostal len otec, ktorý pre pocit veľkej straty a samoty celý rok po nehode žil so žalobcom v spoločnej domácnosti. Vodič autobusu nespôsobil dopravnú nehodu úmyselne. Poškodená C. B. bola osobou vyššieho veku, a preto napriek jej náhlej smrti táto skutočnosť nebola tak tragického charakteru ako pri osobe mladšej alebo dieťati, ktorí majú cely život ešte len pred sebou. Pokiaľ išlo o žalobcu 1/ ohľadne nemajetkovej ujmy z dôvodu úmrtia sestry, súd prvej inštancie správne zistil, že ide o vedľajšiu osobu v príbuzenskom rade.

33. Pokiaľ išlo o ďalších žalobcov 2/ a 3/ súd prvej inštancie správne zistil a vyhodnotil, že poškodená C. B. bola ich príbuznou v priamom rade - bola ich babkou a poškodená E. B. bola ich príbuznou – tetou a mali vzťah intenzívny, kvalitný a blízky, pričom zomrelá teta E. B. venovala svoju knižnú prvotinu žalobcovi 2/. V prípade žalobcov 2/ a 3/ súd prvej inštancie videl správne rozdiel medzi vzťahom žalobcu 2/ a 3/ k poškodenej babke a tete. Maloletý žalobca 2/ mal v čase smrti poškodených 8 rokov a žalobca 3/ mal 5 rokov, a preto je nesporné, že aj ich smrť poškodených zasiahla, avšak tento zásah do ich osobnostných práv súd nepovažoval za zásah v plnej miere vo vzťahu k nárokovanej sume pre každého z nich. Vzhľadom na vyšší vek žalobcu 2/ oproti žalobcovi 3/ súd posúdil jeho vzťah k poškodeným ako intenzívnejší, a preto aj zásah do jeho osobnostných práv za zásadnejší. Ohľadne babky súd zohľadnil priamu príbuzenskú líniu cez jedného príbuzného, predsa len stále budujúci vzťah vzhľadom na vek žalobcu, skutočnosť, že spolu nežili, aj keď voľný čas čiastočne spolu trávili, preto nemohla byť výška nemajetkovej ujmy ako u vzťahu syna a matky či brata a sestry. Ohľadne vzťahu k tete mal súd prvej inštancie správne za to, že tento vzťah je všeobecne medzi tzv. blízkymi osobami vzdialený. V prípade žalobcu 2/ a nebohej tety bol tento vzťah intenzívnejší.

34. Vodič svojím konaním neoprávnene zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich súkromia a rodinného života, spôsobil im ujmu a tak je medzi jeho konaním a ujmou na strane žalobcov príčinná súvislosť. Protiprávnym konaním vodiča bola narušená celistvosť a integrita celej ich rodiny, ktorej následky sú permanentné a nenapraviteľné.

35. Vo vzťahu k otázke vznesenej námietke premlčania odvolací súd odkazuje v celom rozsahu na odôvodnenie súdu prvej inštancie v bode 26. odôvodnenia napadnutého rozsudku s konštatovaním nepremlčania nároku vzhľadom na to, že začiatok plynutia premlčania nastal dňa 22.06.2016 (deň po nehode), a pretože žaloba bola riadne podaná dňa 21.06.2019, bola podaná v 3 ročnej premlčacej dobe podľa § 101 OZ.

36. Odvolací súd vzhľadom na podané odvolanie poukazuje na hlavné dôvody odvolania, v ktorom žalobcovia predovšetkým namietali nesprávny skutkový záver súdu prvej inštancie o postoji škodcu vo vzťahu k nehode, zvlášť o jeho ľútosti. Z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že v trestnom konaní vedenom Okresným súdom Rožňava pod sp. zn. 3T/109/2019 v spojení s odvolacím konaním Krajského súdu v Košiciach pod sp. zn. 6To/27/2020 vo veci predmetnej dopravnej nehody bol škodca – vodič autobusu uznaným za vinného a bol mu uložený trest, pričom sa k spáchaniu trestného činu priznal a súčasne vyjadril ľútosť nad jeho následkami. Súd je v rámci civilného konania v zmysle § 193 CSP viazaný právoplatným rozhodnutím trestného súdu, a to nielen pokiaľ ide o vinu a právnu kvalifikáciu skutku, ale aj pokiaľ ide o skutkové zistenia, ktoré boli podkladom pre vydanie trestného rozhodnutia. Pokiaľ žalobcovia namietajú, že prejavenú ľútosť nepovažujú za úprimnú a že na takýto postoj škodcu možno prihliadať výlučne v trestnom konaní, odvolací súd zdôrazňuje, že civilný súd nie je oprávnený spochybňovať skutkové závery trestného súdu ani ich podrobovať vlastnému hodnoteniu na základe subjektívneho presvedčenia účastníkov konania, bez ďalšieho. Posudzovanie úprimnosti ľútosti škodcu by predstavovalo neprípustné prehodnocovanie skutkového stavu právoplatne ustáleného v trestnom konaní. Na podporu uvedeného odvolací súd poukazuje predovšetkým na závery prijaté Krajským súdom v Košiciach v jeho uznesení zo dňa 20. októbra 2020, sp. zn. 6To/27/2020, že obžalovaného konanie napĺňa všetky zákonné podmienky na priznanie úprimnej ľútosti a to aj v porovnaní s obžalovanými v iných druhovo podobných trestných veciach, pričom priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti obžalovanému za uvedených okolností prípadu je v súlade aj s ustálenou súdnou praxou, čím sa zachoval rovnaký prístup a rovné postavenie obžalovaných pred súdom a zákonom. Odvolací súd tak otázku postoja škodcu vo vzťahu k nehode v súvislosti s vyjadrením úprimnej ľútosti nad svojím konaním vyhodnotil primerane vychádzajúc z konštatovania trestného súdu (čo je súčasťou zistení poľahčujúcej okolnosti), pričom tunajší súd nemá bez ďalšieho dôvod odchýliť sa od ním prijatých záverov. V prípade vyjadrenia ľútosti je potrebné vychádzať z prezumpcie jej úprimnosti a vážnosti aj v civilnom konaní. Pokiaľ z priebehu konania alebo zo správania škodcu nevyplynú konkrétne skutočnosti zjavne nasvedčujúce opaku, najmä také excesy v jeho správaní, ktoré sú nezlučiteľné s deklarovanou ľútosťou, nemožno bez ďalšieho dospieť k záveru, že vyjadrená ľútosť v trestnom konaní, alebo fakticky v čase po nehode, nebola úprimná a vážna. Z konania žiadne takéto závažné excesívne správanie, resp. arogancia zo strany vodiča po dopravnej nehode nevyplýva. Taktiež ani zľahčujúce neadekvátne správanie vodiča z tvrdení ani z konania nevyplynuli. Možno konštatovať, že každý kultivovaný človek po takej tragickej udalosti nesie so sebou nielen ťarchu z udalosti a jej následkov, ale vždy je prítomná aj ľútosť aj keď nie je vyjadrená alebo vyjadrovaná. S uvedeným súvisí aj odkaz odvolateľov – žalobcov na následné správanie ohľadne neskoršieho šoférovania škodcu (vodiča) v cudzine.

37. Odvolací súd sa teda zaoberal aj námietkou žalobcov týkajúcou sa skutočnosti, že vodičovi bol pred dopravnou nehodou zadržaný slovenský vodičský preukaz a jemu vydaný medzinárodný vodičský preukaz, na základe ktorého mal vykonávať prácu vodiča v zahraničí. Odvolací súd v tejto rovine súhlasí so žalobcami, že súd prvej inštancie sa s uvedenou okolnosťou vo svojom rozhodnutí náležite nevysporiadal, hoci na ňu mal prihliadnuť a zaujať k nej stanovisko. Prvoinštančný súd pritom nezohľadnil ani tvrdenia žalobcov týkajúce sa skutočnosti o celkovej dĺžke šoférovania autobusu vodičom a dodržiavania zákonom stanovených prestávok. Ide pritom o skutočnosti relevantné pre komplexné posúdenie veci, ku ktorým mal súd pri svojom rozhodovaní prihliadnuť a jasne ich vyhodnotiť. Odvolací súd nepovažoval za potrebné vstupovať do hypotetických úvah o dôvodoch, pre ktoré vodič vykonával svoju pracovnú činnosť po predmetnej nehode v zahraničí. Pre rozhodnutie bola podstatná izolovaná skutočnosť, že napriek zadržaniu slovenského vodičského preukazu vodič disponoval medzinárodným vodičským preukazom a podľa výsledkov dokazovania vykonával vodičskú činnosť v zahraničí. Zároveň platí, že nebolo preukázané, že by vodič túto možnosť zneužíval, alebo, že by jeho konanie smerovalo k obchádzaniu zákona. Naopak, odvolací súd poukazuje na to, že v konaní nebolo preukazované, že vodič v zahraničí jazdil v rámci výkonu svojho zamestnania, teda z dôvodu obživy na jednej strane, ale tiež nebolo tvrdené alebo dokazované, že jazdil v zahraničí

z akéhosi rozmaru, či (napr. športovej) zábavy na druhej strane. Inými slovami existovala izolovaná skutočnosť ďalšieho „šoférovania“ v zahraničí po tom, čo bol zadržaný slovenský vodičský preukaz (čo malo a muselo vyvolávať predstavu vodiča o existencii nielen zákonných dôvodov pre taký postup, ale aj materiálnych dôvodov, že pre nejaký dôvod existuje samotný zákon a zákonný postup, že sa vodičské preukazy „zadržia“), čo je na ťarchu škodcu-vodiča, hoci mohla existovať zákonná „medzera“, že medzinárodného vodičského preukazu sa zadržanie netýkalo. Tu však odvolací súd konštatuje, že hoci uvedenú okolnosť vyhodnocuje v neprospech vodiča (k výške priznávanej sumy nemajetkovej ujmy), ide z pohľadu dôvodov o menšinovú súčasť mozaiky (spolu s inými dôvodmi) odôvodňujúcej prehodnotenie a zvýšenie už priznanej sumy nemajetkovej ujmy žalobcom 1/ až 3/.

38. Odvolací súd vo vzťahu k okolnostiam vodičovho správania konštatuje, že pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy nemožno opomenúť ani tú skutočnosť, že vodič konal v postavení zamestnanca a svoju činnosť vykonával podľa pokynov zamestnávateľa. Teda aj v situácii únavy, resp. nedostatočných prestávok. Aj v prípade, ak by čas vedenia vozidla presiahlo obvyklý alebo zákonom predpokladaný rozsah, je potrebné túto okolnosť posudzovať v širšom kontexte organizácie práce a riadiacich pokynov zamestnávateľa, ktorými bol vodič viazaný. Možno konštatovať, že uvedená okolnosť negatívne dopadá na okolnosti ohľadne vodičovho správania pred nehodou, avšak uvedenú okolnosť nemožno vyhodnocovať v neprospech vodiča (s povinnosťou poisťovne plniť) zásadným spôsobom. Inými slovami, hoci uvedená okolnosť je negatívnou okolnosťou na strane vodiča na celkové posudzovanie nevplýva táto okolnosť viac ako „základným“ spôsobom. Základný spôsob posudzovania tejto okolnosti pre posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy teda bol v posudzovaní súdom do úvah o výške náhrady zahrnutý.

39. Žalobcovia v podanom odvolaní argumentovali potencialitou a stratou šance žalobcov 2/ a 3/ rozvíjať rodinný vzťah, keď súd prvej inštancie odmietol argument „straty šance“ a nestotožnil sa s tým, že náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala nahrádzať stratu vzťahu do budúcna. K uvedenému odvolací súd uvádza, že túto námietku žalobcov 1/ až 3/ nepovažoval za dôvodnú, pretože v posudzovanom prípade ide o skutkový a právny argument typický pre medicínske spory, ale o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za smrť blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorom je príčinná súvislosť medzi škodovou udalosťou a následkom daná priamo, bezprostredne a nezvratne. Súd prvej inštancie sa tak správne s touto skutočnosťou vysporiadal v bode 30. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že doktrína „straty šance“ (loss of chance) je právny inštitút používaný najmä v medicínskych sporoch, ktorý umožňuje pacientovi získať náhradu škody aj bez stopercentného preukázania príčinnej súvislosti medzi pochybením lekára a vznikom konečného následku. Kompenzuje sa strata pravdepodobnosti vyliečenia, nie následok samotný. Inými slovami, uvedený koncept sa v právnej teórii a judikatúre, podľa názoru odvolacieho súdu, uplatňuje predovšetkým v medicínskych sporoch, kde zanedbanie zdravotnej starostlivosti vedie k zníženiu šance pacienta na vyliečenie alebo prežitie (napr. pri nesprávnej diagnostike). Jeho účelom je prekonať mimoriadnu dôkaznú náročnosť pri preukazovaní priamej príčinnej súvislosti medzi pochybením poskytovateľa zdravotnej starostlivosti a vznikom ujmy, najmä v situáciách, keď nie je možné s istotou určiť, či škodu nespôsobila samotná progresia ochorenia. Do nemajetkovej ujmy v podobe jej náhrady (v konkrétnej výške) je zahrnutý zásah, ktorý sám o sebe počíta s tým, že nebude môcť byť život ako predtým, s osobami ako dovtedy. Ďalšie dôvody, ktoré odlišujú výšku náhrady ujmy už len dopĺňajú (ak sú tvrdené a preukázané), prípadne diferencujú rozdielnosť prípadov. Uvedené skutočnosti ale vyžadujú iný ako základný stav straty blízkej osoby alebo straty kvality vzťahu s blízkou osobou do budúcnosti. Odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, že budúci vývoj vzťahov nemožno spoľahlivo predvídať, pričom nie je vylúčené, že by v budúcnosti nastali okolnosti, ktoré by samy osebe nezakladali dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy. Túto okolnosť teda nad rozsah základnej prítomnosti poznania, že „život už nebude ako predtým“ nevyhodnocoval ani odvolací súd v kontexte posudzovania prehodnotenia výšky nemajetkovej ujmy.

40. Pokiaľ ide o výhrady žalobcov týkajúce sa rozličných súm priznanej náhrady pre žalobcov, odvolací súd uvádza, že výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu. Aby bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavku nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie, súd pri určení peňažnej náhrady vychádza z jednotlivých kritérií určenia zosumarizované Ústavným súdom ČR v Náleze I. ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015. Súd musí predovšetkým prihliadať na intenzitu vzťahu, vek zomrelého a pozostalých a otázku hmotnej závislosti pozostalých na usmrtenej osobe. Pre výšku náhrady je

kvalita vzájomného vzťahu kľúčová. Pri zohľadnení veku zomrelého sa odlišuje či je to prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku jeho vnúčatami. Úvaha súdu sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkoľvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia" zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním" zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo 171/2005).

41. Odvolací súd pre úplnosť dodáva, že bežný súrodenecký vzťah u dospelých oddelene žijúcich súrodencov bez ďalšieho nepostačuje na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy. Význam však môže mať, ak súrodenci žijú v bezprostrednej blízkosti, majú medzi sebou kontakt, pravidelne trávia spolu dovolenky alebo voľnočasové aktivity a podobne. Otázne je v schéme kmeňovej rodiny postavenie starých rodičov, ktorí síce patria do širšej (nie kmeňovej) rodiny, napriek tomu možno považovať ich vzťah s vnúčatami – najmä pokiaľ ide o maloleté vnúčatá, za taký významný (obdobný vzťahom v kmeňovej rodine), že ak tieto vzťahy nie sú čo do intenzity citovej väzby narušené, odôvodňujú v prípade maloletých vnukov a vnučiek postavenie starých rodičov ako aktívne legitimovaných subjektov. V prípade plnoletých vnukov a vnučiek ide vo vzťahu k starým rodičom o obdobnú situáciu ako u dospelých súrodencov. (NOVOTNÁ, Marianna, ZORIČÁKOVÁ, Veronika. 4.1.1 Kmeňová rodina. In: NOVOTNÁ, Marianna, ZORIČÁKOVÁ, Veronika. Náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých blízkych osôb. 1. vydání. Bratislava: C. H. Beck, 2024, s. 161–162, marg. č. 432–433.).

42. Odvolací súd uvádza, že pokiaľ išlo o žalobcu 1/ vo vzťahu k C. B., tak v tomto prípade pri zohľadnení všetkých okolností prípadu zároveň aj existencie blízkeho príbuzenského vzťahu v priamom rade, t. j. syn a matka dospel odvolací súd, pri opätovnom preskúmaní veci (po zohľadnení ďalšieho postoja vodiča šoférovaním v cudzine a okolnosti pred nehodou), na rozdiel od súdu prvej inštancie k záveru, že intenzita zásahu do rodinného života žalobcu 1/, a tým aj do jeho súkromia, s prihliadnutím na okolnosti prípadu odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy (nad rozsah už priznanej výšky) vo výške 5.000 eur, t. j. spolu v plnej žalobou domáhanej sa výšky 20.000 eur. Pri určení výšky tejto náhrady odvolací súd vychádzal najmä zo skutočnosti, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k nenahraditeľnému a trvalému pretrhnutiu rodinného zväzku medzi jediným synom a matkou, pričom aj s poukazom na vek žalobcu 1/ sa jednalo o intenzívnejší zásah. Takto určená suma predstavuje primeranú peňažnú satisfakciu za žalobcom 1/ prekonané pocity smútku, frustrácie a psychickej ujmy vyvolané stratou mimoriadne blízkej osoby, ktorá v dôsledku smrti navždy vypadla z jeho rodinného a osobného života. Odvolací súd pri určení výšky náhrady postupoval v medziach úvahy, pričom táto úvaha sa opierala o konkrétne okolnosti prípadu, spôsob a príčiny vzniku dopravnej nehody, ako aj o závažnosť následkov, ktoré smrť C. B. mali vplyv na žalobcu 1/, a je v súlade s účelom náhrady nemajetkovej ujmy a s ustálenou rozhodovacou praxou.

43. Pokiaľ ide o navýšenie priznaného nároku ohľadom nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ v sume o 2500 eur viac za smrť jeho sestry E. B., v danom prípade odvolací súd zohľadnil jednak súrodenecký vzťah medzi týmito subjektmi a najmä to, že žalobca 1/ mal iba jedného súrodenca, t. j. usmrtenú E. B.. Aj s prihliadnutím na tento úzky súrodenecký vzťah je potom pocit prežívania straty jednej z najbližších osôb a s týmto pocitom spojené aj pocity frustrácie u žalobcu 1/ o to intenzívnejší ako keby mal viacerých súrodencov. V súvislosti s určovaním výšky tohto nároku bolo potrebné zohľadniť aj to, že žalobca 1/ so svojou sestrou bol v pomerne pravidelnom kontakte, aj vzhľadom na vzdialenosť ich bydlísk. V konaní bola preukázaná aj tá skutočnosť, že žalobca 1/ mal v pláne, resp. došlo ku kúpe väčšieho domu aj pre svoju mamu a sestru. Zároveň platí, že žalobca pri dopravnej nehode zo dňa 21.06.2016 prišiel o svoju matku a jedinú sestru, čím došlo k poškodeniu riadne fungujúcich rodinných vzťahov vážnejším rozsahom. Aj v danom prípade určená výška nároku nemajetkovej ujmy v celkovej sume 10.000 eur pre žalobcu 1/ z titulu smrti jeho sestry na základe úvahy odvolacieho súdu plne korešponduje so špecifikami prejednávanej veci a zároveň sa riadi aj zákonnými kritériami, ktoré je potrebné rešpektovať a brať do úvahy pri určení výšky tohto nároku.

44. Rovnakým myšlienkovým postupom postupoval odvolací súd aj v prípade priznania vyšších súm nemajetkovej náhrady vo vzťahu k žalobcom 2/ a 3/ pre smrť E. B. a C. B.. V prípade žalobcu 2/ za smrť

E. B. ako starej mamy žalobcu 2/ bola súdom prvej inštancie priznaná suma 5.000 eur, ktorú odvolací súd aktuálnym rozhodnutím navýšil o sumu 3.000 eur (od pôvodne odvolacím súdom zmeneného výroku súdu prvej inštancie na výšku 3.000 eur), teda v konečnom dôsledku je žalobcovi 2/ priznaná celková suma 6.000 eur za smrť C. B. (t. j. o 1.000 eur viac ako pôvodne rozhodol súd prvej inštancie, uvedený výrok súdu prvej inštancie normatívne neexistuje, keďže bol zmenený odvolacím súdom.). Vo vzťahu k usmrtenej C. B. je žalobca 2/ blízkou osobou, ktorá vzhľadom na svoj vek v čase dopravnej nehody (8 rokov) z hľadiska vlastných vnemov a pocitov úmrtie svojej starej matky vnímala v podstatne nižšej miere ako to bolo v prípade jeho otca, t. j. žalobcu 1/, avšak vyššie ako u žalobcu 3/. V prospech priznania nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur žalobcovi 2/ za smrť C. B. svedčia okolnosti týkajúce sa charakteru a intenzity ich vzájomného vzťahu, prehodnotenie závažnosti zásahu odvolacím súdom (zmenenom zložení senátu) a vyššie uvedené okolnosti „priťažujúcich" okolností šoférovania po zadržaní vodičského preukazu, resp. únava vodiča. Zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že frekvencia osobného kontaktu medzi týmito osobami vzhľadom na vzdialenosť ich trvalých bydlísk nebola na pravidelnej báze. Takisto aj intenzita prežívania úmrtia vlastnej tety v prípade žalobcu 2/ sa z hľadiska vplyvu tejto negatívnej skutočnosti na psychiku tohto maloletého dieťaťa prejavila v podstatne nižšej miere ako tomu bolo v prípade žalobcu 1/. Rovnako je potrebné zohľadniť, že citová väzba medzi žalobcom 2/ a zosnulou C. B., najmä so zreteľom na vek žalobcu 2/, ktorý mal v čase dopravnej nehody 8 rokov, nedosahovala intenzitu porovnateľnú so vzťahom žalobcu 1/ k jeho nebohej matke. Preto nemohlo byť priznané vo vyššej výške.

45. Pri opätovnom zhodnotení všetkých špecifík prejednávanej veci odvolací súd posudzoval aj intenzitu vzťahu žalobcu 3/ k zosnulej babke a tete, a to so zreteľom na jeho vek v čase dopravnej nehody, keďže mal 5 rokov. V porovnaní so žalobcom 2/, ktorý mal v tom čase 8 rokov, odvolací súd dospel k záveru, že citová a osobnostná väzba žalobcu 3/ k poškodeným nedosahovala rovnakú intenzitu, a to najmä z dôvodu nižšieho veku a kratšieho obdobia, počas ktorého sa tieto rodinné vzťahy mohli prirodzene formovať a prehlbovať pri plnej spôsobilosti také vzťahy žalobcom 3/ vnímať (napr. v neskoršom veku). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ani žalobca 2/ nemal v čase dopravnej nehody vytvorené osobnostné a rodinné väzby v rozsahu typickom pre dospelú osobu, pričom jeho vnímanie straty blízkych osôb bolo nevyhnutne ovplyvnené jeho vekom a zodpovedajúcou úrovňou emocionálneho a psychického vývinu. Odvolací súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z princípu voľnej úvahy, avšak postupoval individuálne a diferencovane vo vzťahu ku každému zo žalobcov, a nie paušálne. Priznané sumy tak reflektujú konkrétne okolnosti každého žalobcu 2/ a 3/ a pohybujú sa v medziach ustálenej súdnej praxe, pričom zodpovedajú miere zásahu do osobnostných práv jednotlivých žalobcov. Súd preto žalobcovi 3/ priznal sumu navýšenú o 1.000 eur za smrť C. B. a E. B. za každú titulom náhrady nemajetkovej ujmy.

46. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovanej vzťahujúcu sa na jej pasívnu legitimáciu a námietku týkajúcu sa absencie priamej príčinnej súvislosti v spore, tieto súd posúdil ako nedôvodné. Odvolací súd poukazuje na obsah odôvodnenia súdu prvej inštancie v bode 27., kde súd v rámci aplikovania záverov prijatých judikatúrou Súdneho dvora EÚ z 24. okto´bra 2013 vo veci C-22/12, D. B. v. I. K., A. B., konštatoval danosť pasívnej vecnej legitimácie žalovanej v tomto spore. Odvolací súd podporne poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR, ktorým došlo k implementácii daných záverov súdneho dvora do ustálenej rozhodovacej činnosti tuzemských súdov, konkrétne v zbierkovom rozhodnutí najvyššieho súdu R 61/2018, podľa ktorého škodou pre u´čely za´kona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenu´ preva´dzkou motorove´ho vozidla a o zmene a doplneni´ niektory´ch za´konov v zneni´ neskorších zmien a doplnení je aj nemajetkova´ ujma spočívaju´ca v za´sahu do osobnostny´ch pra´v pozostaly´ch obete dopravnej nehody spôsobenej preva´dzkou motorove´ho vozidla. V spore o na´hradu takejto ujmy je poisťovňa pasi´vne legitimovaná. Neskoršie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pri riešení tejto otázky naň odkazujú a rovnaký záver bol potvrdený ďalším zbierkovým rozhodnutím Najvyššieho súdu SR R3/2022, v zmysle ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy zásahom do súkromného a rodinného života (§ 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vzniknutej usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode motorovým vozidlom je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

47. Vo vzťahu k námietke o absencii priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou ako takou a zásahom do osobnostných práv žalobcov odvolací súd uvádza, že pre vznik právnej zodpovednosti je potrebné naplnenie predpokladov zodpovednosti, ktorými sú: 1. protiprávne konanie alebo opomenutie, 2. škodlivý následok, zvyčajne ide o spôsobenie ujmy na zdraví, v niektorých prípadoch postačuje

len ohrozenie právom chráneného záujmu a 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním alebo opomenutím a škodlivým následkom. Príčinná súvislosť medzi dvoma javmi je taký vzťah, keď prvý jav je príčinou druhého a druhý následkom prvého. Druhý jav v prípade existujúcej príčinnej súvislosti by nemohol nastať bez prvého. O vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) ide vtedy, ak je medzi protiprávnym konaním škodcu a vznikom škody vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nevznikne. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť„ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť priamy, bezprostredný, neprerušený; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (por. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.10.2010, sp. zn. 3Cdo/130/2010).

48. Vzhľadom na preukázanú skutočnosť, že žalobcovia sú osobami blízkymi podľa § 116 OZ vo vzťahu k poškodeným, a teda sú osobami v rodinnom pomere navzájom blízke, preto ujmu, ktorú utrpeli prežívajú ako svoju vlastnú. Odvolací súd opätovne poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bode 25., keď mal súd z vykonaného dokazovania za preukázané, že poškodené (C. a E. B.) zahynuli v dôsledku protiprávneho konania vodiča, ktoré bolo trestným činom, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Súd tak v tomto prípade dospel k správnemu záveru o danosti kauzálneho nexusu, pretože vodič svojím konaním neoprávnene zasiahol do práva žalobcov na ochranu ich súkromia a rodinného života, čím došlo k spôsobenej ujme a tak je medzi konaním vodiča a ujmou na strane žalobcov príčinná súvislosť, o ktorej nemá ani odvolací súd žiadne pochybnosti. Hoci škodovú udalosť nespôsobila priamo žalovaná, jej zodpovednosť v tomto konaní nevyplýva z vlastného protiprávneho konania, ale z jej zákonnej povinnosti poskytnúť poistné plnenie z povinného zmluvného poistenia vozidla, ktorým bola škoda spôsobená. Práve existencia tohto poistenia zakladá priamy právny vzťah medzi žalovanou ako poisťovateľom a žalobcami, ktorí sú oprávnení domáhať sa náhrady ujmy priamo voči poisťovateľovi. Kauzálny nexus je preto potrebné vnímať v rovine právnej zodpovednosti za poistné plnenie – medzi škodovou udalosťou krytou poistením a povinnosťou žalovanej túto ujmu nahradiť. Skutočnosť, že bezprostredným pôvodcom dopravnej nehody bol vodič poisteného vozidla nezbavuje žalovanú jej povinnosti plniť, keďže práve na takéto situácie sa povinné zmluvné poistenie vzťahuje. Pokiaľ bola preukázaná škodová udalosť, jej krytie poistením a vznik ujmy na strane žalobcov, je daný aj právne relevantný kauzálny vzťah zakladajúci povinnosť žalovanej poskytnúť poistné plnenie.

49. Po zohľadnení vyššie uvedených skutočností v danom konaní považoval odvolací súd za dôvodné prehodnotenie priznanej výšky nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie, čo sa odrazilo v zmene zamietajúceho výroku napadnutého rozsudku (výrok IV.) podľa § 388 CSP, tak ako je uvedené vo výroku I. tohto rozhodnutia. V ostatnej zamietajúcej časti napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

50. Odvolací súd na tomto mieste považuje za potrebné výslovne uviesť, že pre účely uceleného pohľadu na uložené povinnosti je nevyhnutné vychádzať z právoplatnej časti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v spojení s predchádzajúcim rozsudkom odvolacieho súdu, ako aj tohto rozhodnutia vydaného po zrušení zamietajúcej časti rozsudku dovolacím súdom. Zo spojenia uvedených rozhodnutí jednoznačne vyplýva rozsah priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch tak, že žalovaná bola povinná zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 20.000 eur za smrť C. B. a sumu 10.000 eur za smrť E. B., žalobcovi 2/ sumu 6.000 eur za smrť C. B. a sumu 5.000 eur za smrť E. B. a žalobcovi 3/ sumu 3.000 eur za smrť C. B. a sumu 2.000 eur za smrť E. B..

51. O náhrade trov konania (prvoinštančného a aj odvolacieho) bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1, 2, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP s tým, že odvolací súd nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % priznal úspešným žalobcom 1/ až 3/ v tomto konaní voči neúspešnej žalovanej.

52. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 454 ods. 1, 3, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP s tým, že ich náhradu vo výške 100 % priznal žalobcom 1/ až 3/ ako úspešným v konaní.

53. O výške trov prvoinštančného, odvolacieho a aj dovolacieho konania rozhodne súdny úradník súdu prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

54. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP v spojení s § 3 ods. 10 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.
Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).
V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).
Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).